

Pesten op school. Hoe ga je er mee om?

Pesten komt helaas op iedere school voor, ook bij ons. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op de Klimop serieus willen aan pakken.

Daar zijn wel enkele voorwaarden aan verbonden.

Voorwaarden:

Pesten moet als een probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende groep), leerkrachten, en de ouders/verzorgers (hierna genoemd ouders).

Het team dient de bespreking en aanpak in gezamenlijkheid te ondernemen. Verantwoordelijkheid voor een goede aanpak ligt bij het gehele team

De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden opgesteld.

Als pesten optreedt, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen.

Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch (weer) de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak.

Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepast of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert en de ouders daar bij de school geen gehoor voor vinden kunnen zij terecht bij de schoolcontactpersoon. De schoolcontactpersoon kan het probleem aanhoren en de ouders adviseren

Doelen van dit protocol:

- Alle kinderen mogen zich in hun basisschoolperiode veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen.
- Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken.
- Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen, stellen we de kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan.

**Leerkrachten, ouders uit de oudervereniging en de medezeggenschapsraad
onderschrijven gezamenlijk dit pestprotocol.**

Het probleem dat pesten heet:

Een pestproject alleen is niet voldoende om een eind te maken aan het pestprobleem. Het is beter om het onderwerp regelmatig aan de orde te laten komen, zodat het ook preventief kan werken.

Hoe willen wij daar op onze school mee omgaan?

Allereerst willen we stellen dat pesten in welke groep dan ook een gezamenlijke aanpak vergt. Het gehele team wordt betrokken bij de bespreking/aanpak van het probleem. Het mag niet het probleem van die ene leerkracht worden

We willen regelmatig een onderwerp aan de orde stellen, eventueel met behulp van een methode. Onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in een groep, aanpak van ruzies etc. kunnen ook aan orde komen.

Andere werkvormen zijn ook denkbaar, zoals: spreekbeurten, rollenspelen, regels met elkaar afspreken over omgaan met elkaar en groepsopdrachten.

Het voorbeeld van de leerkrachten (en thuis de ouders) is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar uitgesproken.

Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en de leerlingen wordt niet geaccepteerd. Leerkrachten horen duidelijk stelling te nemen tegen dergelijke gedragingen.

Herhalend ongewenst gedrag wordt gemeld bij de leerkracht en zonodig ingebracht in de leerlingbespreking.

Signalen van pesten kunnen o.a. zijn:

- altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen.
- zogenaamde leuke opmerkingen maken over een kind.
- het kind voortdurend ergens de schuld van geven.
- briefjes doorgeven.
- beledigen.
- opmerkingen maken over uiterlijk of kleding.
- het kind staat vaak alleen in de pauze.
- het kind gaat tijdens de pauze bij de leerkracht staan.
- buiten school opwachten, slaan of schoppen.
- op weg naar huis achterna rijden.
- naar het huis van het kind gaan.
- bezittingen afpakken.
- schelden of schreeuwen tegen het kind.
- een spel is 'toevallig' steeds net begonnen als het kind er bij komt.
- het kind speelt vaak alleen met jongere kinderen.
- het kind wil niet buiten spelen op school.
- zuchten piepen en steunen van andere kinderen, als het betreffende kind een idee oppert, dat wel geaccepteerd zou worden indien een ander het idee aangedragen zou hebben.

- veel geroddel in de groep.
- andere kinderen laten zich negatief uit over familieleden van dat kind.
- kinderen reageren negatiever op een fout van het kind, dan dat ze doen bij andere klasgenoten.
- het kind wil niet naar school of geeft aan zich ziek te voelen.
- het kind wil bepaalde kleren niet aan naar school.
- het kind is gauw boos of prikkelbaar.
- het kind wordt niet (meer) uitgenodigd op feestjes van klasgenoten.

Deze lijst kan nog verder worden uitgebreid. Je kunt het zo gek niet bedenken of volwassenen en dus ook leerlingen hebben het bedacht.

Leerkrachten en ouders moeten dus alert zijn op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen wanneer bepaalde gedragingen de norm overschrijden.

Indien we een of meer van deze signalen oppikken KAN het kind gepest worden; het hoeft niet. Vraag aan het kind of het vermoeden t.a.v. het pesten klopt of dat er iets anders aan de hand is. Ook bij een ontkenning is het goed om tegen het kind te zeggen dat hij of zij altijd welkom is indien er problemen zijn.

Een effectieve methode om pesten te voorkomen of te stoppen is het afspreken van regels voor de leerlingen.

Regel 1:

Een belangrijke stelregel is dat het inschakelen van de leerkracht niet wordt opgevat als klikken.

Vanaf groep 1 brengen we kinderen dit al bij:

“Je mag niet klikken, maar als je wordt gepest of als je ruzie met een ander hebt en je komt er zelf niet uit dan mag je hulp aan de leerkracht vragen. Dit wordt niet gezien als klikken”.

Regel 2:

Een tweede stelregel is dat een medeleerling ook de verantwoordelijkheid heeft om het pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep.

Regel 3:

Samenwerken zonder bemoeienissen:

School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Bij problemen m.b.t. pesten zullen de directie en de leerkrachten hun verantwoordelijkheid (moeten) nemen en indien nodig overleg voeren met de ouders.

De inbreng van de ouders blijft bij voorkeur beperkt tot het aanreiken van informatie, tot het geven van suggesties en tot het ondersteunen van de aanpak van de

school.

Regels die gelden op onze school in die groepen:

1. Doe niets bij een ander kind, wat je zelf ook niet prettig vindt.
2. Bedenk je eerst goed voordat je iets doet.
3. Kom niet aan een ander als een ander dat niet wil.
4. We noemen elkaar bij de voornaam en gebruiken geen scheldnamen.
5. Doe elkaar geen pijn met woorden en praat niet vervelend over hoe iemand eruit ziet.
6. Niet iedereen is je vriend, maar je bent vriendelijk tegen iedereen
7. Met schelden, slaan en schoppen gaat de goede sfeer naar de knoppen.
8. Niet zomaar klikken. Wel aan de juf of meester vertellen als jezelf of iemand anders wordt gepest.
9. Word je gepest? Praat er thuis ook over, je moet het niet geheim houden.
10. Uitlachen, roddelen, dingen afpakken of kinderen buitensluiten vinden we niet goed.
11. Niet aan de spullen van een ander komen.
12. Luisteren naar elkaar.
13. Iemand opwachten buiten school, achterna zitten om te pesten is beslist niet toegestaan.
14. Probeer ook zelf een ruzie met praten op te lossen. Na het uitpraten kunnen we ook weer vergeven en vergeten.
15. Wees altijd eerlijk, ook over wat je zelf hebt gedaan of gezegd.
16. Let niet altijd op de fouten van een ander, maar kijk ook naar jezelf.
17. Beloofd is beloofd en we houden ons aan afspraken.
18. Zeggen wat je doet en doen wat je zegt.

Deze regels gelden op school en daarbuiten.

Kinderen mogen in hun eigen groep een aanvulling geven op deze vastgestelde schoolregels, in overleg met de leerkracht.

Die aanvulling wordt opgesteld door en met de groep. Dit zijn groepsregels. Zowel schoolregels als groepsregels zijn zichtbaar in de klas opgehangen.

Aanpak van ruzies en pestgedrag in 4 stappen:

Wanneer leerlingen ruzie met elkaar hebben en/of elkaar pesten gaan we als volgt te werk:

Stap 1:

Probeer er eerst zelf (en samen) uit te komen.

Stap 2:

Op het moment dat een van de leerlingen er niet uitkomt (en in feite het onderspit delft en

verliezer of zondebok wordt) heeft deze het recht en de plicht het probleem aan de meester of juf voor te leggen.

Stap 3:

De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderingsgesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken.

Bij herhaling van pesterijen ruzies tussen dezelfde leerlingen volgen sancties. (zie bij consequenties)

Stap 4:

Bij herhaaldelijke ruzie en/of pestgedrag neemt de leerkracht duidelijk stelling en houdt een bestraffend gesprek met de leerling die pest/ ruzie maakt. De fases van bestraffen treden in werking. (zie bij consequenties)

De naam van de ruziemaker/pester wordt gemeld in het eerstvolgende teamoverleg. N.a.v. een besluit van 'melding aan de ouders', genomen door het team, worden de ouders op de hoogte gebracht van het ruzie-pestgedrag. Leerkracht(en) en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing.

Consequenties

Als de leerkracht het vermoeden heeft dat er onderhuids gepest wordt, stelt de leerkracht een algemeen probleem aan de orde om langs die weg bij het probleem in de klas te komen.

Als de leerkracht duidelijk ziet dat er gepest wordt, of de gepeste leerlingen komen dit bij hem melden, wordt het volgende stappenplan gevolgd.

De leerkracht neemt duidelijk een stelling in. De straf is opgebouwd in 5 fases.

Fase 1:

We kunnen kiezen uit a,b,c en d. Stap e is verplicht.

- a. Een of meerdere pauzes binnen blijven.
- b. Nablijven tot alle kinderen naar huis zijn
- c. Een schriftelijke opdracht laten maken. B.v. Een stelopdracht over de toedracht en zijn of haar rol in het pestprobleem.
- d. D.m.v. gesprek: bewustwording voor wat hij/zij met het gepeste kind uithaalt.
- e. Afspraken maken met de pester over gedragsveranderingen. De naleving van deze veranderingen komen aan het einde van iedere week (voor een periode) in een kort gesprek aan de orde.

Fase 2:

Een hernieuwd gesprek met de ouders, als voorgaande acties op niets uitlopen. De medewerking van de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd om een einde aan het probleem te maken. De school heeft alle activiteiten vastgelegd en de school heeft al het mogelijke gedaan om een einde te maken aan het pestprobleem.

Oudergesprekken worden altijd gevoerd in het bijzijn van de directeur of IB-er.

Fase 3:

Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld. Te denken valt aan de Schoolbegeleidingsdienst, de schoolarts van de GGD of schoolmaatschappelijk werk.

Fase 4:

In extreme gevallen kan een leerling geschorst of verwijderd worden. Dit vanzelfsprekend volgens het protocol "Schoring en verwijdering"

Hoe begeleiden we het gepeste kind?

- We tonen medeleven, luisteren en vragen hoe en door wie het kind wordt gepest.
- We gaan na hoe het kind zelf reageert, wat doet hij/zij voor, tijdens en na het pesten. (huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. Het kind laten zien dat je op een andere manier kunt reageren)
- Zoeken en oefenen van een andere reactie is b.v. je niet afzonderen.
- Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest.
- Nagaan welke oplossing het gepeste kind zelf wil.
- Sterke kanten van het kind benadrukken.
- Belonen als het kind zich anders(beter)opstelt.
- Praten met de ouders van het gepeste kind en de ouders van de pester(s).
- Het gepeste kind niet overbeschermen. Hierdoor plaats je het kind juist in een uitzonderingspositie waardoor het pesten zelfs nog kan toenemen.
- Weerbaarheidstraining

Hoe begeleiden we de pester?

- Praten: zoeken naar de reden van het ruziemaken/ pesten.
- Laten inzien wat het effect van het pesten is voor het gepeste kind.
- Excuses laten aan bieden.
- In laten zien welke sterke kanten het gepeste kind heeft.
- Pesten is verboden in en om onze school: wij houden ons aan deze regel. We straffen als het kind wel pest, we belonen als het kind zich aan de regels houdt.
- Kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen. De "stop-eerst-nadenken houding" of een andere manier van gedrag aanleren.
- Contact tussen ouders en school: elkaar informeren en overleggen, inleven in het kind. Wat is de oorzaak van het pesten?
- Zoeken van een sport of club waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen heel leuk kan zijn.
- Inschakelen hulp, sociale vaardigheidstrainingen, Jeugdgezondheidszorg,
- huisarts, GGD, etc.

Mogelijke oorzaken van pestgedrag.

- een problematische thuissituatie.
- voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen)
- voortdurend in een niet- passende rol worden gedrukt.
- voortdurend met elkaar de competitie aangaan.
- een voortdurende strijd om macht in de klas of in de buurt.

Adviezen aan ouders van gepeste kinderen.

- houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- door positieve stimulering kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen.
- stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.

Adviezen aan ouders van pesters.

- neem het probleem van uw kind serieus.
- raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden.
- probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- besteed extra aandacht aan uw kind.
- stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag.
- maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van de school staat.

Adviezen aan alle ouders

- neem de ouders van het gepeste kind serieus.
- stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
- corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- geef zelf het goede voorbeeld.
- leer uw kind voor anderen op te komen.
- leer uw kind voor zichzelf op te komen.